

## **Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információcseréről az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Rendszer (ECRIS) vonatkozásában**

[A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: [www.edps.europa.eu](http://www.edps.europa.eu)]

(2016/C 186/05)

Az uniós jogalkotó már régóta tervezi, hogy az Unió bűnügyi nyilvántartásokra vonatkozó információinak megosztását az ECRIS-ben (Európai Bűnügyi Nyilvántartási Rendszer) kiterjeszti a harmadik országbeli állampolgárokra. Az ECRIS-nek a harmadik országbeli állampolgárokra való kiterjesztéséről szóló javaslatot az európai biztonsági stratégia felgyorsította, amely elismerte, hogy az ECRIS „nem működik hatékonyan az Unióban elítélt harmadik országbeli állampolgárok esetében”.

Az ECRIS keretrendszer az információcsere középpontjaként jelenleg az elítélt személyek tagállami állampolgárságát használja. Ez indokolja egy harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó párhuzamos rendszer létrehozását. A Bizottság úgy döntött, hogy a harmadik országbeli állampolgárok bűnügyi nyilvántartására vonatkozó információcserét egy decentralizált rendszerben, az egyes résztvevő tagállamok kódjának alkalmazásával hajtja végre. Valahányszor egy harmadik országbeli állampolgárt elítélnek, a kódot konkrét információkkal frissítik, és megküldik a többi tagállamnak.

Az európai adatvédelmi biztos gondosan elemezte a jogalkotási javaslatot, és ajánlásokat ad ki annak érdekében, hogy segítse a jogalkotót és biztosítsa, hogy az új intézkedések megfelelnek az uniós adatvédelmi jognak és különösen az EU Alapjogi Chartája 7. és 8. cikkének.

Habár az európai adatvédelmi biztos üdvözli a harmadik országbeli állampolgárok bűnügyi nyilvántartásával kapcsolatos adatok feldolgozására irányuló uniós decentralizált rendszerről szóló javaslatot, amely egy „van találat/nincs találat” keresőfunkción alapul, és amely a jogokba való beavatkozás korlátozását célzó technikai intézkedéseket alkalmaz a magán-élethez és a személyes adatok védelméhez való jog tiszteletben tartása érdekében, az európai adatvédelmi biztos három fő aggályt fogalmaz meg és több kiegészítő ajánlást, amelyeket jelen véleményben fejt ki.

Először is, az ujjlenyomatok feldolgozását illetően az uniós állampolgárokra már meglévő rendszernek megfelelő rendszert kell felállítani a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan, amely figyelembe veszi a nemzeti büntetőrendszerek sajátosságait, és így megfelel a személyes adatok feldolgozására vonatkozó szükségességi és arányossági követelményeknek.

Másodszor, a javaslat szövege helytelenül hívja a kódban szereplő információt „névtelennek”. Az európai adatvédelmi biztos javasolja a pontosítást, miszerint a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó ECRIS számára feldolgozott információ olyan személyes adat, amelyet álnéven kezelnek (pseudonimizáltak), nem pedig névtelen adat.

Harmadszor, az európai adatvédelmi biztos úgy ítéli meg, hogy nem felel meg az arányosság uniós adatvédelmi jogban szereplő követelményének és megkülönböztetéshez vezethet, ha egy más típusú rendszert hoznak létre a harmadik állam állampolgárságával rendelkező uniós állampolgárok adatainak feldolgozására, mint amely az uniós állampolgárokra vonatkozik. Ezért az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a javaslatban szereplő intézkedés csak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozzon, a harmadik ország állampolgárságával is rendelkező uniós állampolgárokra ne.

### **I. BEVEZETÉS ÉS HÁTTÉR**

#### **I.1. Az európai adatvédelmi biztossal történt egyeztetés**

1. 2016. január 19-én az Európai Bizottság közzétett egy javaslatot a 2009/315/IB tanácsi kerethatározatnak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információcsere és az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Rendszer (ECRIS) tekintetében történő módosításáról, valamint a 2009/316/IB tanácsi határozat felváltásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozóan (a továbbiakban: javaslat) <sup>(1)</sup>. Az európai adatvédelmi biztossal informálisan egyeztettek a javaslat közzétételét megelőzően. Az európai adatvédelmi biztos azonban sajnálja, hogy a javaslat közzétételét követően nem kértek tőle véleményt.

<sup>(1)</sup> COM(2016) 7 végleges, 2016/0002 (COD), Strasbourg, 2016. január 19.

## I.2. A javaslat célkitűzése

2. Az ECRIS egy olyan elektronikus rendszer, amely az EU-n belüli büntetőbíróóságok által konkrét személyekkel szemben hozott korábbi, büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekre vonatkozó információknak az adott személlyel szembeni büntetőeljárás céljából – és ha a nemzeti jog megengedi, egyéb célokból – történő cseréjére szolgál. A rendszer a 2009/315/IB tanácsi kerethatározaton <sup>(1)</sup> (a továbbiakban: kerethatározat) és a 2009/316/IB tanácsi határozaton alapul <sup>(2)</sup>.
3. A javaslatához csatolt indokolás szerint az ECRIS alapjául szolgáló elv szerint a valamely uniós polgár büntetőjogi felelősségét megállapító ítéletekre vonatkozó teljes körű információk az adott személy állampolgársága szerinti tagállamtól szerezhetők be, amelynek meg kell őriznie ezeket az információkat, és így kérelemre hiánytalan és naprakész információkat szolgáltatathat állampolgárai bűnügyi előéletéről, függetlenül attól, hogy az Unión belül hol került sor az elítélésre. Ez a szerkezet jelenleg megnehezíti a hatóságok számára a harmadik országok állampolgáraival és hontalan személyekkel (a továbbiakban: harmadik országbeli állampolgárok) kapcsolatos ítéletekre vonatkozó információk ECRIS-en keresztüli kicserélését, mivel „a harmadik országbeli állampolgárok nem tagállami állampolgárok” és „ahhoz, hogy teljes körű áttekintést kapjanak egy adott személy bűnügyi előéletéről, egyedi megkeresést kell küldeni az ítélethozatal szerinti összes tagállamnak” <sup>(3)</sup>
4. Ezért a javaslat célkitűzése, hogy javítsa az ECRIS hatékonyságát, a harmadik országbeli állampolgárok bűnügyi nyilvántartásban szereplő információinak kicserélésével kapcsolatban.
5. Az indokolás leírja a rendszert, amelyet e célkitűzés eléréséhez választottak. A rendszer szervezése decentralizált módon történik, ami azt jelenti, hogy nem egyetlen uniós adatbázis lesz, amely a releváns információt tartalmazza, hanem minden tagállam fenntart egy adatfájlt. A tagállamoknak kivonatolniuk kell a személyazonossági adatokat a bűnügyi nyilvántartásukból, és külön fájlba – úgynevezett „kódba” – kell azokat feltölteniük, valahányszor egy harmadik országbeli állampolgárt elítélnek. Az adatokat „zár-kulcs mechanizmussá” alakítják át. A kódot kiosztják az összes többi tagállamnak, lehetővé téve számukra a saját létesítményeikben történő független lekérdezést. Ez a rendszer lehetővé teszi, hogy a tagállamok összevegyék azt saját adataikkal, és megbizonyosodjanak arról, hogy más tagállamokban vannak-e további bűnügyi nyilvántartási bejegyzések („találat/nincs találat” rendszer).

## II. KÖVETKEZTETÉSEK

37. Ahogy az európai adatvédelmi biztosnak az ECRIS-re vonatkozó 2006. évi javaslatában is kijelentettük: „a harmadik országok állampolgárait illetően alternatív rendszerre lehet szükség”, mert „nyilvánvaló okokból a javasolt rendszer nem működhet ilyen esetekben” <sup>(4)</sup>. Ezért üdvözljük a jelenlegi javaslatot és tudomásul vesszük az elítélt személyek bűnügyi nyilvántartásából származó információ hatékony kicserélésének jelentőségét, különösen az európai biztonsági stratégia <sup>(5)</sup> elfogadásával összefüggésben.
38. A javaslat gondos elemzését követően az európai adatvédelmi biztos, az uniós adatvédelmi jognak való megfelelés biztosítása érdekében a következő ajánlásokat teszi:
  - 1) A harmadik országbeli állampolgárok ujjlenyomatainak kötelező alkalmazására tekintettel az uniós állampolgárokra már meglévő rendszernek megfelelő rendszert kell felállítani a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan, az ujjlenyomatok gyűjtésére vonatkozóan nemzeti szinten meglévő szabályoknak megfelelően;
  - 2) A javaslatból ki kell venni a névtelen adatokra történő hivatkozást, és azt az álnéven kezelésre (pseudonimizálás) való helyes hivatkozással kell felváltani;
  - 3) Az elítélt uniós állampolgárokra és az elítélt harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan nemzeti szinten tárolt adatokat nem kellene eltérően minősíteni, hanem az uniós állampolgárokra jelenleg meglévő rendszert (pl. „nem kötelező adatok”, „kiegészítő adatok”) kellene kiterjeszteni a harmadik országbeli állampolgárokra is;
  - 4) A kódrendszer használatát a harmadik országbeli állampolgárok személyes adataira kell korlátozni, ami személyek egy olyan kategóriáját jelenti, amelybe a harmadik ország állampolgárságával is rendelkező uniós állampolgárokat nem szabadna belefoglalni.

<sup>(1)</sup> A Tanács 2009. február 26-i 2009/315/IB kerethatározata a bűnügyi nyilvántartásból származó információk tagállamok közötti cseréjének megszervezéséről és azok tartalmáról (a továbbiakban: a kerethatározat) (HL L 93., 2009.4.7., 23. o.).

<sup>(2)</sup> A Tanács 2009. április 6-i 2009/316/IB határozata a 2009/315/IB kerethatározat 11. cikke alkalmazásában az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) létrehozásáról (HL L 93., 2009.4.7., 33. o.).

<sup>(3)</sup> A javaslat indokolása, 3. o.

<sup>(4)</sup> Az európai adatvédelmi biztos véleménye a bűnügyi nyilvántartásból származó információk tagállamok közötti cseréjének megszervezéséről és azok tartalmáról szóló tanácsi kerethatározati javaslatról (COM(2005) 690 végleges) (HL C 313., 2006.12.20., 26. o., 15. és 18. pont.).

<sup>(5)</sup> „Európai biztonsági stratégia” – A Bizottság 2015. április 28-i közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, COM(2015) 185 végleges.

39. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi, amelyek erősítik a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó ECRIS számára feldolgozott személyes adatok védelmét:
- 1) A javaslat preambulumban hivatkozni kellene az adatvédelmi irányelvre, pontosítva a jogi eszközök közötti kapcsolatot;
  - 2) További biztosítékokat kellene nyújtani az ujjlenyomatok feldolgozására azokban a végrehajtási aktusokban, amelyekre a Bizottság javaslatot fog tenni, a felvételi eljárásra, a pontosság mértékének hangsúlyozására és egy tartalékeljárás létrehozására vonatkozóan;

Kelt Brüsszelben, 2016. április 13-án.

Giovanni BUTTARELLI  
*Európai adatvédelmi biztos*

---